

jaa forekriver den, hvorledes det gaar til i Kommissionensmødet, og det hedder da, som jeg nævnte før, at i Mødet fremsætter den Part, der fordrer Erstatning, sin Paastand. Det er korrekt. Derefter skal Kommissionen mægle Forlig imellem Parterne, og opnaas Forlig, føres dette til Protokols. Men naar nu intet Forlig opnaas, skal der jaa føres Noget til Protokols om Forligsmæglingen eller ikke? Det kan synes temmelig ligegyldigt, men er det paa ingen Maade, naar man vil efterse Lovforslagets § 10, thi der er hele Spørgsmaalet om Omkostningerne gjort afhængigt af Forligstilbudet. De Herrer ville se, at der staar i § 10: Afgjøres Sagen ved Kjendelse, skal den af Parterne, for hvem Kjendelsen er ugunstigere end det af ham tilbudte Forlig, udrede Udgifterne. Altsaa, at Forligstilbudet præciseres paa det Allerbestemteste under Forligshandlingen, er jo aldeles nødvendigt, da det er det Afgjørende med Hensyn til Spørgsmaalet om Omkostningerne.

— Kommissionens Beslutninger, staar der i 3die Stykke af § 7, tages med simpel Stemmesflerhed. Skulde alle tre Medlemmer fastholde hver sin Afgjørelsesmaade, bliver Formandens Mening den afgjørende. Altsaa Formanden afgjør Sagen, naar de ikke kunne blive enige, og al Indsigelse og Appel er afstaaen. Jeg vil dog henstille, om man ikke tror, at dette er i højeste Grad betænkeligt. Der er ikke noget-somhelst Værn givet den, der finder sig forurettet ved en urigtig Kjendelse, og en saadan Kjendelse kan navnlig i Forhold som disse meget let fremkomme, ingenlunde blot af Mangel paa god Villie eller af Mangel paa Dygtighed, men ved Misforstaaelse paa den ene eller den anden Maade og ved urigtig Dokumentation fra den ene eller fra den anden Side. Jeg sætter blot, at den af Parterne, som efter § 8 skal give forskellige Oplysninger om Liendefornets Pris etc., giver Iagnagtige Oplysninger, og disse blive tagne for gode Varer af Kommissionen, og Kjendelsen derefter bliver flaaet fast, jaa vil derved Intet være at gjøre; men det kan efter mit Skjøn paa ingen Maade gaa an. — Hvorvidt de Oplysninger, der efter § 8 fordres, ere tilstrækkelige, tør jeg ikke afgjøre; men i al Fald bør Kommissionen ikke være bunden ubetinget til, naar Liendetageren eller Liendeyderen, — hvem af dem, det nu er, der fordrer Erstatning — kommer med en Opgjørelse, jaa at godkjende den; men den bør paa egen Haand være berettiget til at søge Sagen jaa tilbørlig oplyst, at der kan komme en velbegrundet Kjendelse ud af det. Kommissionen skal jo efter § 8, 3die Stykke, ved en motiveret Kjendelse afgjøre, om der skal gives nogen Erstatning, og da hvilken. Denne Erstatning fastsættes da til et vist Beløb over Kapitelstaxten, og dette Beløb svares i 10 Aar. Se, her kommer jeg ogsaa til et Punkt, som jeg ikke kan forstaa. Det forekommer mig fridende

mod almindelige Erstatningsregler, at en aarlig Erstatning, som, vel at mærke, ikke sættes jaa høit, at den, naar den udredes i 10 Aar, ækvivalerer en Kapitalisering af det aarlige Tab, skal bortfalde efter Forløbet af 10 Aar. Jeg forstaaer slet ikke, hvad Motivet er dertil. Den almindelige Regel er den, at, naar man skal have en aarlig Erstatning for et aarligt Uffavn, et aarligt Tab, jaa skal man have den hvert Aar; men, hvorfor man her skal, naar 10 Aar ere gaaede, vedblive at bære det aarlige Tab, det er mig ikke klart. Saa vidt mig bekendt, er det Steder, navnlig i Sjælland, hvor der avles jaa slet Korn, at det ingenlunde i sin Salgspris ækvivalerer Kapitelstaxten. Naar nu en Liendeyder som Jørgle deraf faar et Ufflag i Liendevederlaget, hvorfor skal han jaa, naar de 10 Aar ere gaaede, miste dette Ufflag og betale efter Kapitelstaxten uden noget Ufflag, altsaa maaske meget mere, end hans Liendeforn er værd? Det kan jeg ikke forstaa. Jeg tror, at Rigtigheden af denne Indskrænkning med de ti Aar er saare tvivlsom. Det var det sjerde Stykke, jeg nævnte; men jeg vil dog endnu blot gjøre opmærksom paa een Ting med Hensyn til Paragrafens 3die Stykke om den Liendetageren tillagte Erstatning. Der staar: „og skal Liendeyderen ved en paa den tiendeplichtige Eiendoms Konto i Registeret for Skjøde- og Panteproto-kollen thinglæst Deklaration paatage sig og efterfølgende Giere Forpligtelse til i hvert af de første 10 Aar . . . . at tilsvare Liendetageren det saaledes fastsatte Beløb“. Det er en Overflødighed, og det er meget mere end en Overflødighed, thi det er for det Første for alle Parter en stor Uleilighed, og dernæst er det en stor Urigtighed at beleme alle Konti i Panteregisteret med saadanne Dekclarationer. Jeg indser ikke Nytten deraf. Den Erstatning, der tilkjendes Liendetageren, er jo en Del af Lienden, og for den har han aldeles den samme Fortrinnsret som for selve Beløbet efter Kapitelstaxt, en Fortrinnsret, der jo gaar forud for kongelige Skatter og alt Muligt, jaa der er jo ingen Grund til at gjøre særskilte Anstalter med Hensyn til at sikkre Udbetalingen af den paagældende Erstatning. Vederlaget efter Kapitelstaxt plus Erstatningen er som Helhed Ækvivalent for Korn in natura, og den samme Fortrinnsret, som Liendetageren har for Korn in natura, har han jo i Kapitelstaxten plus Erstatning, jaa den Uleilighed, tror jeg, at man af mange Grunde helst maa undgaa. Jeg nævne før, at efter min Opfattelse maatte Liendeforsløsningen ske sognevis eller i alt Fald for et større Antal Liendeydere, og dermed stemmer § 9 meget godt. Derimod kan jeg ikke undlade at gjøre nogle Bemærkninger til § 10. For jaa vidt denne Paragraf siger, at, naar Sagen afgjøres ved Kjendelse, skal den af Parterne, for hvem Kjendelsen er ugunstigere end det af ham